

SIKKERHETS DATABLAD

I samsvar med 453/2010 og 1272/2008

(Alle henvisninger til EUs regelverk og direktiver er forkortet til bare nummerbetegnelse)

Utgitt 2014-12-17

Erstatter blad utstedt 2013-08-27

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn

Sievert Propan 2209

Leverandørens produktnummer

220983, 220984, 400g, 788ml

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Identifiserte bruksområder

Gasser /driv-

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Firma

Sievert AB

Box 1366

SE-17126 SOLNA

Sverige

+46 8-629 22 00

info@sievert.se

Telefon

E-Post

Offisiell norsk oversettelse av forordning 453/2010 foreligger ikke til dags dato. Ifølge melding fra Klima- og forurensningsdirektoratets REACH-hjelp benyttes overskrifter og underoverskrifter fra svensk utgave (markert med *). Endringer gjøres ved første oppdatering etter at offisiell norsk oversettelse foreligger.

1.4. Nødtelefonnummer

I nødsfall, kontakt giftinformasjon: 22 59 13 00; Medisinsk nødhjelp: tel 113; brann: 110; Politi: 112

Ikke akutt giftinformasjon: <https://helsenorge.no/Giftinformasjon>

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering etter 1272/2008

Ekstremt brannfarlig gass (kategori 1)

Komprimert gass

Klassifisering etter 1999/45/EG

ekstremt brannfarlig; F+; R12.

2.2. Merkingselementer

Etikettinformasjon enligt 1272/2008

Farepiktogrammer

Signalord

Fare

Faresetninger

H220

Ekstremt brannfarlig gass

H280

Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming

Sikkerhetssetninger

P210

Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningsskilder. Røyking forbudt

P377

Brann ved gasslekkasje: Ikke slukk med mindre lekkasjen kan stanses på en sikker måte

P381

Fjern alle tennkilder dersom dette kan gjøres på en sikker måte

P410+P403

Beskyttes mot sollys. Oppbevares på et godt ventilert sted

Etikettinformasjon enligt 1999/45/EG

Se Avsnitt 16.

2.3 Andre farer

Ikke aktuelt.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

Dette produktet består av en gassblanding.

3.2. Stoffblandinger

Merk at tabellen viser kjente farer for ingrediensene i ren form. Farene reduseres eller elimineres når de blandes eller spes ut, se Avsnitt 16d.

Bestanddel	Klassifisering	Konsentrasjon
PROPAN		
CAS-Nr 74-98-6	Flam Gas 1, Press Gas P; H220, H280	87,5 - 100%
EG-nummer 200-827-9	F+; R12	
Indeksnummer 601-003-00-5		
ETAN		
CAS-Nr 74-84-0	Flam Gas 1A; H220	0 - 7%
EG-nummer 200-814-8	F+; R12	
Indeksnummer 601-002-00-X		
PROPEN		
CAS-Nr 115-07-1	Flam Gas 1, Press Gas P; H220, H280	0 - 5%
EG-nummer 204-062-1	F+; R12	
Indeksnummer 601-011-00-9		
BUTAN <0,1% BUTADIENE		
CAS-Nr 106-97-8	Flam Gas 1, Press Gas P; H220, H280	0 - 2,5%
EG-nummer 203-448-7	F+; R12	
Indeksnummer 601-004-00-0		

Forklaringer til ingrediensene og merkingen er angitt i Avsnitt 16e. Offisielle forkortelser er skrevet med normal stil. Med kursiv stil angis spesifikasjoner og/eller kompletteringer som har blitt brukt ved beregning av blandingens klassifisering, se Avsnitt 16b. Inneholder også komponent(er) som ikke er meringspliktig(e).

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Ved innånding

La den skadede hvile på varm plass med frisk luft. Gjenstår symptomet, oppsøk lege.

Ved øyekontakt

Om mulig, ta øyeblikkelig ut eventuelle kontaktlinser.

Skyll øyet i flere minutter med temperert vann. Dersom irritasjon vedvarer, kontakt lege, helst øyespesialist.

Ved hudkontakt

Ta av forurensede klær.

Varm utsatt kroppsdeler i varmtvann dersom frostskaide har oppstått.

Oppsøk lege ved større frostskaide.

Ved svelging

Oppsøk lege dersom symptomene vedvarer.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Ingen ytterligere relevant informasjon tilgjengelig.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Symptomatisk behandling.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Sløkkingsmidler

Egnet brannslukningsmiddel

Sløkkes med pulver, kulldioksid eller skum.

Slokkingsmidler som av sikkerhetsmessige grunner ikke skal brukes

Bør ikke slukkes med vann.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Ved brann kan helseskadelige gasser (karbonmonoksid og karbondioksid) spres.

Gassen danner en eksplosiv blanding med luft.

Ved brann kan trykk bygges opp hvorved forpakningen risikerer å eksplodere.
brannfarlig gass.

5.3. Råd til brannmannskaper

Ved brann, bruk uavhengig pusteapparat.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Heldekkende vernedrakt bør brukes ved alt rednings- og sanerings-arbeid.

Bruk anbefalt verneutstyr, se punkt 8.

Inhaler ikke gassen.

Observer risiken for antennelse og eksplosjon.

Ved små utslipp < 5 kg Utrøm området og ventiler bort dampen.

Slå av utstyr med åpen flamme, glød eller anden varme.

Vær oppmerksom på faren for gnister på grunn av statisk elektrisitet. Ta ikke klærne av i rommet der utslippet skjedde.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Unngå utslipp til jord, vann eller luft.

Forhindre utslipp til kloakksystemet.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Evakuer området og ventiler unna røyk. Vær oppmerksom på risikoen for eksplosjon.

Rester etter sanering er farlig avfall. Kontakt kommunens sanitære tjeneste for detaljer. Vis dette sikkerhetsdatablad.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Ikke aktuelt

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Inhaler ikke damp og unnvik kontakt med hud og øyne.

Produktet ska oppbevares slik at risiko for menneskers helse eller miljøet forhindres. Unngå kontakt med mennesker og dyr og slipp ikke produktet i følsom miljø.

Oppbevares i vel tilsluttet originalforpakning.

Hold dette produktet separert fra mat og utilgjengelig for barn og kjæledyr.

Spis, drikk og røyk ikke i rommet der dette produktet håndteres.

Åpen flamme, hete objekter, gnister eller andre tennkilder må ikke forekomme i rommet der dette produktet håndteres. Hindre statisk elektrisitet gjennom halvledende gulv og skosåler og en luftfuktighet på > 50%.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Lagres tørt, ikke over normal romtemperatur.

Sørg for god ventilasjon.

Oppbevares på et godt ventilert sted.

Evakueringsplan bør være tilgjengelig, og rømningsveier må ikke blokkeres.

Må ikke oppbevares i direkte sollys.

Kontakt med produktet i flytende form kan forårsake kuldeskader.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ikke aktuelt.

AVSNITT 8:

EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

8.1.1 Nasjonale grenseverdier, Norge

PROPAN

Nivågrenseverdi 500 ppm / 900 mg/m³

BUTAN <0,1% BUTADIENE

Nivågrenseverdi 250 ppm / 600 mg/m³

Andre ingredienser (se avsnitt 3) savner hygieniske grenseverdier.

8.2. Eksponeringskontroll

For forebygging av yrkesrisiko må ta hensyn til de fysiske farer (se punkt 2 og 10) med dette produktet i samsvar med EØS-direktiv 89/391 og 98/24 og nasjonal arbeidslovgivning.

Vernehansker er normalt ikke nødvendig på grunn av egenskapene til dette produktet. Vernehansker kan være nødvendige på

grunnlag av andre arbeidsforhold, f.eks. mekanisk risiko, temperaturforhold eller mikrobiologiske farer. Spesielt følsomme personer kan bruke hansker som er merket med "Low Chemical resistant" eller "Waterproof" eller med angitt piktogram.

Det kan være behov for åndedrettsmaske.

For begrensning av miljøeksponering, se Avsnitt 12.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

a) Utseende	Form: Komprimert gass
	Farge: fargeløs
b) Lukt	Ubehagelig
c) Luktterskel	Ikke aktuelt
d) pH	Ikke aktuelt
e) Smeltepunkt	-188 °C
f) Kokepunkt/kokeområde	Ca -42 °C ved atmosfærisk trykk (101325 Pa)
g) Flammepunkt	-104 °C
h) Fordampingshastighet	Ikke aktuelt
i) Antennelighet (fast, gass)	Ekstremt brannfarlig gass
j) Øvre/nedre antendelse- eller eksplosjonsgrense	Nedre eksplosjonsgrense 2.2% Øvre eksplosjonsgrense 9.6%
k) Damptrykk	740 kPa (15 °C)
l) Dampdensitet	Ikke aktuelt
m) Relativ tetthet	0,5 kg/L
n) Løselighet	Vannløselighet Meget sparsomt løselig (<0,1%)
o) Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	Ikke aktuelt
p) Selvantenningsstemperatur	Ikke aktuelt
q) Nedbrytingstemperatur	Ikke aktuelt
r) Viskositet	Ikke aktuelt
s) Eksplosjonsegenskaper	Ikke aktuelt
t) Oksidasjonsegenskaper	Ikke aktuelt

9.2. Andre opplysninger

Ingen informasjon tilgjengelig

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Produktet inneholder ingen stoffer som kan forårsake farlige reaksjoner under normale håndterings- og bruksforhold.

10.2. Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt under normale lagrings- og bruksforhold.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen kjente farlige reaksjoner.

10.4. Forhold som skal unngås

Unngå oppvarming, gnister og åpne flammer.

10.5. Uforenlige materialer

Unngå kontakt med oksiderende stoffer.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen ved normale forhold.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Generel eller uspesifik toksisitet

Den hovedsaklige risiko med produkt er brannfarlighet.

Akutte virkninger

Ikke klassifisert som akutt giftig stoff.

Helseskadelighet

Produktet er ikke klassifisert som helseskadelig.

Etsende og irriterende effekter

Kontakt med flytende gass kan gi frostskafer på hud og øyne.

Innvirkning på omdømme og andre psykologiske effekter

Ved høye halter bedøvende eller narkotisk effekt.

Vedvarende innånding kan føre til bevisstløshet og/eller død.

Relevant toksikologiske egenskaper

PROPAN

LC50 rotte (Innånding) 4h = 658 mg/L inhalation

BUTAN <0,1% BUTADIENE

LC50 rotte (Innånding) 4h = 658 mg/L inhalation

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

PROPAN

LC50 Stor dafnie (*Daphnia magna*) 48h = 16,3 mg/L

LC50 Fisk 96h = 16,1 mg/L

IC50 Alger 72h = 11,3 mg/L

I de mengder, der brukes av dette produkt kan innvirkning på miljøet ignoreres. Bemerk dog, at kan det lokale miljø påvirkes, og at alle emisjoner i miljøet kan påvirke økosystem.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Produktet er nedbrytbart i naturen.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Dette produktet eller dets ingredienser akkumuleres ikke i naturen.

12.4. Mobilitet i jord

Indikasjon på bevegelse i naturen er fraværende, men det er ingen grunn til å tro at produktet er miljøskadelige, på grunn av dette.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Dette produktet inneholder ingen stoffer som er vurdert som PBT- eller vPvB-stoff.

12.6. Andre skadevirkninger

Ingen kjente virkninger eller risikoer.

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallshåndtering for produktet

Produktet og emballasjen skal håndteres som farlig avfall.

Ta også hensyn til lokale regler for avfallshåndtering.

Se også Avfallsforskriften (FOR-2004-06-01-930).

Spesiele instruksjoner for avfallshåndtering

16 05 04.

Gjenvinning av produktet

Dette produkt gjenvinnes normalt ikke.

Transport av avfallet

Ikke angitt

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Dette produktet forventes kun å transporteres på vei eller med tog og er derfor kun vurdert ifølge regelverkene ADR/RID.

14.1. FN-nummer

1978

14.2. FN-forsendelsesnavn

PROPAN

14.3. Transportfareklasse(r)

Klasse

2: Gasser

Klassifiseringskode

2F:

Sekundærfare (IMDG)

Etiketter

14.4 Emballasjegruppe

Emballasjegruppe: Ikke aktuelt

14.5 Miljøfarer

Ikke aktuelt

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Tunnelrestriksjoner

Tunnelkategori: B/D.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Ikke aktuelt

14.8 Annen transportinformasjon

Transportkategori: 2; Høyeste totale mengde per transportenhet 333 kg eller liter.

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Ikke aktuelt.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Rapport om kjemikaliesikkerhet ifølge 1907/2006 Vedlegg I er ikke nødvendig for dette produktet.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

16a. Informasjon om hvilke endringer som er gjort av den forrige versjonen

Revisjoner av dokumentet

Tidligere versjoner

2013-08-27 Produktets sammensetning var endret

16b. Forklaring av forkortelser i sikkerhetsdatabladet

Fulltekst for koder for fareklasse og kategori er nevnt i Avsnitt 3

Flam Gas 1	Ekstremt brannfarlig gass (kategori 1)
Press Gas P	Komprimert gass
Flam Gas 1A	Ekstremt brannfarlig gass, antennelig < 13 % (kategori 1A)
No tox haz	Ikke klassifisert som giftig

Detaljert definisjon av farene som nevnt i punkt 2

Flam Gas 1

Gasser som ved 20 °C og normaltrykket 101,3 kPa a) er antennelige i en blanding med luft ved en konsentrasjon på 13 volumprosent eller lavere, eller b) har et brennbarhetsområde i luft på minst 12 prosentenheter uavhengig av den nedre brennbarhetsgrensen.

Press Gas P

Komprimert gass. Gasser som i emballert tilstand under trykk er fullstendig gassformede ved -50 °C. Hit hører også alle gasser med kritisk temperatur høyst -50 °C

Forklaringer til forkortelser i avsnitt 14

ADR Europeisk avtale vedrørende internasjonal transport av farlig gods på vei

RID Reglementet for internasjonal transport av farlig gods med tog

Tunnelrestriksjonskode: B/D; Transport i tank: Passasje forbudt gjennom tunneler av kategori B, C, D og E, Annen transport:

Passasje forbudt gjennom tunneler av kategori D og E.

Transportkategori: 2; Høyeste totale mengde per transportenhet 333 kg eller liter.

16c. Kildene til de viktigste data brukt ved utarbeidingen av sikkerhetsdatabladet

Datakilder

Primærdata for beregning av farene har først og fremst blitt hentet fra den offisielle europeiske klassifikasjonslisten, 1272/2008 Vedlegg I, oppdatert til 2014-12-17.

Der slike oppgaver mangler, ble det i andre hånd brukt den dokumentasjonen som ligger til grunn for den offisielle klassifiseringen, f.eks. IUCLID (International Uniform Chemical Information Database). I tredje hånd ble informasjonen fra ansette internasjonale kjemikalieforetak brukt, og i fjerde fra annen tilgjengelig informasjon, f.eks. fra andre leverandørers sikkerhetsdatablader eller fra ideelle organisasjoner, der en ekspertbedømmelsen har blitt foretatt av kildens troverdighet. Hvis pålitelig informasjon ikke finnes til tross for dette, har farene blitt bedømt av ekspertise på grunnlag av kjente farer fra lignende stoffer, der prinsippene i 1907/2006 og 1272/2008 har blitt fulgt.

Fulltekst for forskrifter som er nevnt i dette sikkerhetsdatabladet

453/2010 Kommisjonsforordning (EU) nr. 453/2010 av 20. mai 2010 om endring av Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1907/2009 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensninger av kjemikalier (REACH)

1272/2008 EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006

1999/45/EG Europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/45/EF av 31. mai 1999 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om klassifisering, emballering og merking av farlige stoffblandinger

89/391 Europaparlaments- og rådsdirektiv 89/391/EF

98/24 Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/24/EF

1907/2006 EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europeisk kjemikaliebyrå, om endring av direktiv 1999/45/EF og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 793/93 og kommisjonsforordning (EF) nr. 1488/94 samt rådsdirektiv 76/769/EØF og kommisjonsdirektiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF Vedlegg I

16d. Metoder for å evaluere opplysningene i henhold til 1272/2008 Artikkel 9 brukt i klassifiseringen

Beregningen av farene med denne blandingen er gjort som en samveid bedømmelse med hjelp av en ekspertbedømmelse i samsvar med 1272/2008 Vedlegg I, der all tilgjengelig informasjon som kan ha betydning for å fastsette farene med blandingen veies sammen, og i samsvar med 1907/2006 Vedlegg XI.

16e. Lister over relevante R-setninger, faresetninger og sikkerhetssetninger

Fulltekst for risikosestninger under Avsnitt 3

R12 Ekstremt brannfarlig

Fulltekst for faresetninger henhold til GHS/CLP under Avsnitt 3

H220 Ekstremt brannfarlig gass

H280 Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming

16f. Råd om passende opplæring for ansatte for å beskytte menneskers helse og miljøet

Advarsel for feil bruk

Dette produktet kan forårsake skade ved feil bruk. Framstilleren, distributøren eller leverandøren er ikke ansvarlig for skader som skyldes bruk annet enn som produktet er ment.

Annen relevant informasjon

Etikettinformasjon enligt 1999/45/EG

Faresymbol

Ekstremt brannfarlig

R-setninger

R12 Ekstremt brannfarlig

S-setninger

S9 Oppbevares på et godt ventilert sted

S16 Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt.

Informasjon om dokumentet

Dette sikkerhetsdatablad er utstedt av programmet KemRisk®, KemRisk Sweden AB, Teknikringen 10, SE-583 30 Linköping, Sverige.